

En trivsammare skola genom förståelse

Text: Minna Laatikainen och Jaana Räsänen
Bilder: Lintulampi skola

I Lintulampi skola i Uleåborg pågår ett av undervisningsstyrelsen bekostat treårigt projekt gällande inlärningsmiljön. Inse! Målet med pilotprojektet är att utveckla skolans undervisningsplan och -praxis gällande arkitektur-, design och hantverksfostran samt skolans fysiska miljö. Centrala aktörer utöver elever och lärare är konstnärsfaddrar – professionella konstnärer, designer, hantverkare och arkitekter. Var och en av dessa arrangerar verkstäder och projekt, som planerats i samråd med lärarna. I dessa kan alla skolans elever och lärare dels bekanta sig med fadderns produktion, arbetsmetoder och olika material och även samla kunskap, göra observationer, komma med idéer, experimentera och skapa. Genom att agera och göra själv märker eleven, vad den materiella och byggda miljön består av och hur den kan påverkas.

I verkstäderna bearbetas skolmiljön

Inse! verkstäderna kom igång hösten 2008. Det var en stor, brokig samling av teman, tekniker och material. I verkstäderna gjordes keramikreliefer, filtade fåglar och fågelägg och man bekantade sig med olika textiltekniker. Ett resultat var bl.a. en 13 meter lång vävd trasmatta samt en textildesign av skolan. Jordkonst och bon för de filtade fåglarna gjordes i material som man fann i naturen. Man gjorde utflykter i den närliggande naturen, i bebyggd miljö samt till museer. För det konstverk som gjordes av gamla videoband sökte man idéer och material på återvinningscentralen och inspiration väcktes även genom berättelser. Man undersökte konstruktioners hållbarhet och olika former undersöktes genom att bygga med sockerbitar och lego. En halmmobil som utgår från en oktaeder pryder nu skolans trapphus. Gamla stolar gavs nytt liv, och även ett alldeles vanligt klassrum fick nytt uttryck som gynnade kreativitet. I verkstäderna för arkitektur satte man sig in i traditionellt och modernt byggande samt planerade en ny enhetligare skolgård.

En del verkstäder var engångsföreteelser. En del blev varaktigare projekt. Gemensamt för dem var, att de alla var för sin del formade skolmiljön, gav färg och glädje åt vardagens utrymmen och skapade feststämning. Hösten 2010 fortsätter verkstäderna. Nu utlovas sinnesupplevelser samt arbete med plast, vide och betong.

Gård, Kreativitetsklass, Trasmatta och Skolbild

Bland de första verkstädernas teman var skolgården och vännerna. Fantasin fick fritt utlopp. Bland annat önskade man sig en plats där man kunde hoppa i vatten, många bra klätterträn och en mjuk gräsmatta, gungor, kullar samt en klätterställning, där man kunde leka gråbjörn. Med idéerna deltog man i riksomfattande tävlingar. Framgång fick man bl.a. i Ampiainen REMIX tävlingen, där de bästa förslagen visades i Designmuseet. Även familjemedlemmar fick bekanta sig med de fina idéerna på en utställning i skolan. I arkitekt Eini Vasus verkstad, Gård, har man efter tävlingarna bearbetat planerna och de har delgivits Uleåborgs stad. I planeringen av gården och senare även med dess förverkligande deltar utöver eleverna, disponenten och en grupp experter från stadens tekniska central. Processen fortsätter som en del av Fantasy Design projektet.

Kunde ett klassrum vara annorlunda? Hurudat? Våren 2009 började eleverna i femte och sjätte klassen planera ett annorlunda klassrum. Skogen med sina färger utanför fönstret blev inredningens tema. Raderna av pulpeter bröts upp och grupperades kring en cirkelformad öppning som kantades av en soffa. Lärarens plats var inte längre framför klassen utan undervisningen sker från den centrala platsen. Med sina mjuka mattor fungerar den även som ”en lägereld”, en lugn och inspirerande samlingsplats. Kreativitetsklassen kunde förverkligas samma år på hösten med samarbetspartners och i oktober firades invigningen i samband med 50-årsjubileet. De elever som på våren slutade lågstadiet hade gärna fört med sig Kreativitetsklassen. De önskade, att man även i den nya skolan skulle börja ett liknande projekt för att förbättra den tråkiga miljön. Den tillsammans planerade och genomförda bilden av skolan blev ett bildverk som föreställde hela skolan och dess elever, som placerats permanent i skolans aula. Verket förändras och ”lever” i takt med årstiderna. Om hösten lägger man till bilder av de nya eleverna i form av pins, sedan eleverna från sjätte klassen fört med sig sina på våren. Före jul fick varje bild en röd tomtemössa, verket fotograferades, och det blev skolans julkort!

Vid tillverkningen av trasmattan deltog hela skolans elever och förutom lärare och anställda även en grupp av elevernas föräldrar och pensionerade lärare. Materialet till den över 13 meter långa mattan tog varje vävare hemifrån. Alla som vävde skrev i trasmattans anteckningsbok vad som vävts, med vilken färg och vilka tankar det väckt. I trasmattradion gavs nyheter om hur arbetet framskred. Att väva vid en vävstol var för många elever en helt ny och rolig erfarenhet!

Vägst kost för insikter för lärare

Lärarna har under projektets gång fått utbildning och gjort givande resor till Helsingfors designmuseum och Finlands arkitekturmuseum, till Arabias fabrik, Creating the Future seminariet, arkitekturskolan för barn och unga, Arken, till utställningen Årets designer och Ateneum. I miljö- och arkitekturskolan Lastu satte man sig in i arbetet för läroplaner. Man har aktivt deltagit i skolningen och det har gett många nya tips, impulser och idéer gällande undervisning av design, arkitektur och hantverk.

Efter projektet?

Hösten 2010 har projektet Inse! sin sista termin. Projektet har varit framme i flera repriser i media både lokalt och riksomfattande. Offentligheten gav under det första året samarbetspartner som var viktiga för ett lyckat genomförande av projektet. Resultat av verkstäderna har sammanställts till imponerande bilderböcker. Den undervisningsplan som gjorts upp utgående från erfarenheterna har gjorts färdig för publikation och slutrapporten med fortsatta planer är färdig. Projektet lämnar säkert bestående verksamhetsmodeller för den egna skolan. Redan nu har man jämte hantverksklubben startat en arkitektur- och designklubb. Verkstäderna är värda att prövas! Instruktioner och tips kan man snart finna på skolans hemsidor!

Ett speciellt tack till konstnärsfaddrarna: skulptör Minna Kangasmaa, scenograf -kostymdesigner Merja Koistinen, textildesigner Riitta Johanna Laitinen, inredningsarkitekt Samuli Naamanka, textilkonstnär Maija Paavola, möbeldesigner Janne Pessinen, industridesigner Esko Piippo, mode- och kläddesigner Marianne Valola, arkitekt Eini Vasu samt bildkonstnär – keramiker Antti Ylönen.

